

97. sz. Ajánlás

a munkavállalók munkahelyi egészségvédelméről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1953. június 4-én harminchatodik ülészakára ült össze,

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a munkavállalók munkahelyi egészségvédelméről, amely kérdés az ülészak napirendjének ötödik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Ajánlás formájában adja közre,

a mai napon, 1953. június 25-én elfogadja az alábbi Ajánlást, amely a „Munkavállalók egészségvédelméről szóló 1953. évi Ajánlás” néven idézhető:

I. A MUNKAVÁLLALÓK EGÉSZSÉGÉRE VONATKOZÓ KOCKÁZATOK ELLENŐRZÉSÉT CÉLZÓ TECHNIKAI INTÉZKEDÉSEK

1. A nemzeti törvényekben vagy rendelkezésekben kell előírni a munkahelyi egészségi kockázatok megelőzésének, csökkentésének vagy felszámolásának módszereit, beleértve az olyan módszereket, amelyeket szükséges és megfelelő esetben az egészségkárosodás különleges kockázataira lehet alkalmazni.

2. A munkaadónak minden megfelelő intézkedést meg kell tenni annak biztosítására, hogy a munkavégzés helyén fennálló általános feltételek olyanok legyenek, amelyek biztosítják az érintett munkavállalók megfelelő egészségvédelmét, és különösen a következőket-

- (a) a piszok és hulladék nem halmozódik fel úgy, hogy az egészségkárosodás kockázatát okozza;
- (b) a munkavégzés helyiségeiben az alapterület és magasság elegendő ahhoz, hogy megakadályozza a munkavállalók túlszűföldését vagy a gépek, anyagok vagy termékek miatt bekövetkező zsúfolódást;
- (c) megfelelő és alkalmas, természetes vagy mesterséges vagy mindkét fajta világítást biztosítanak;
- (d) alkalmas légköri feltételeket tartanak fenn az elégtelen levegőellátás és légmozgás, romlott levegő, ártalmas huzat, hőmérséklet hirtelen változásai elkerülésére, valamint, amilyen mértékben ez gyakorlatilag lehetséges, a túlzott páratartalom, túlzott hőség vagy hideg, és kifogásolható szagok elkerülésére;
- (e) elegendő és alkalmas tisztálkodási lehetőségek és mosakodó létesítmények és egészséges ivóvíz megfelelő ellátása biztosított az arra alkalmas helyeken és ezt rendeltetésszerűen fenntartják;
- (f) olyan esetekben, amelyben a munkavállalóknak a munka megkezdésekor vagy befejezésekor át kell öltöznie, öltöző helyiségek vagy egyéb, a ruházat váltására és tárolására alkalmas létesítményeket biztosítanak és megfelelően fenntartanak;

- (g) olyan esetekben, amelyekben a munkavállalóknak munkavégzésük helyén tilos ételt vagy italt fogyasztani, a telepen az étkezésre alkalmas elhelyezés áll rendelkezésre, kivéve, ha megfelelő intézkedések léteznek arra, hogy a munkavállalók máshol étkezzenek;
- (h) intézkednek a munkavállalók egészségére veszélyt jelentő zaj és rázkódás lehető legnagyobb mértékű elhárítására vagy csökkentésére;
- (i) biztosítják a veszélyes anyagok biztonságos körülmények között történő tárolását.

3.

- (1) Az egészségügyi kockázatoknak a munkavégzés helyén történő csökkentésére vagy elhárítására tekintettel minden megfelelő és gyakorlatilag lehetséges intézkedést meg kell tenni-
  - (a) az ártalmas anyagok, folyamatok vagy technikák ártalmatlan vagy kevésbé ártalmas anyagokkal, folyamatokkal vagy technikákkal történő felváltására;
  - (b) az ártalmas anyagok felszabadulásának megakadályozására és a munkavállalók megóvására az ártalmas sugárzásoktól;
  - (c) a veszélyes folyamatok külön helyiségekben vagy épületekben történő elvégzésére, amelyben minimális számú munkavállaló tartózkodik;
  - (d) a veszélyes folyamatok zárt téregységben történő elvégzésére, hogy megakadályozzák az ártalmas anyagokkal történő közvetlen kapcsolatot és a por, gőzök, gázok, rostok, kipárolgások vagy pára valószínűleg veszélyes mennyiségének a levegőbe kerülését;
  - (e) az ártalmas porok, gőzök, gázok, rostok, kipárolgások vagy párák mechanikai elszívása, szellőzőrendszerek vagy egyéb alkalmas módszerek útján a keletkezési helyükön vagy annak közelében történő eltávolítására, abban az esetben, ha a jelen albekezdés (a)-(d) pontjaiban említett módok valamelyikével vagy azok közül többel nem lehet kiküszöbölni az ezeknek való kitettséget;
  - (f) a munkavállalók olyan védőruhával és védőfelszereléssel és egyéb személyi védelmi eszközökkel történő ellátásával, amelyre szükség lehet ahhoz, hogy megóvják őket az ártalmas anyagok hatásaitól abban az esetben, ha a munkavállalók egészségének ilyen anyagokkal szembeni védelmét szolgáló egyéb intézkedések gyakorlatilag nem lehetségesek vagy nem elégségesek a megfelelő védelem biztosításához, valamint a munkavállalók kiképzésére ezek használatával kapcsolatban.

(2) Abban az esetben, ha a fenti (f) pontban említett védőruha és védőfelszerelés használata szükséges a foglalkozáshoz kapcsolódó különleges kockázatok miatt, az ilyen védőruhát és védőfelszerelést a munkaadó biztosítja, tisztítja és tartja karban; abban az esetben, ha a védőruha vagy védőfelszerelés mérgező vagy veszélyes anyagokkal szennyeződhet, azt minden olyan alkalommal, amikor munkavégzés közbeni felhasználására vagy a munkaadó által végzett tisztítására vagy karbantartására nincs szükség, teljesen elkülönült helyen kell tárolni, ahol nem valószínű, hogy a munkavállaló szokásos öltözékét szennyezi.

(3) A nemzeti hatóságok bátorítsák tanulmányok készítését, és megfelelő esetben készítsenek maguk ilyen tanulmányokat az e bekezdésben említett intézkedésekről, és ösztönözzék e tanulmányok eredményeinek alkalmazását. Ilyen tanulmányokat munkaadók is végezhetnek önkéntes jelleggel.

4.

- (1) A munkavállalókat tájékoztatni kell-
  - (a) a fenti 2. és 3. bekezdésben említett védelmi intézkedések szükségességéről;
  - (b) az ilyen intézkedésekben való együttműködési kötelezettségükről és arról, hogy az intézkedések a rendeltetésszerű működést nem zavarhatják meg; és
  - (c) a védelmükre biztosított készülékek és felszerelések rendeltetésszerű használatára irányuló kötelezettségükről.
- (2) A munkavállalókkal a meghozandó intézkedésekre vonatkozó konzultációt együttműködésük biztosításának fontos eszközeként kell elismerni.

5.

(1) A munkavégzés olyan helyiségeink légkörét, ahol veszélyes vagy kellemetlen hatású anyagokat gyártanak, kezelnek vagy használnak fel, meg kell vizsgálni, és pedig olyan gyakori időközönként, ami biztosítja, hogy mérgező vagy izgató hatású porok, gőzök, gázok, rostok, kipárolgások vagy párák nincsenek jelen egészséget károsító mennyiségben. Az illetékes hatóságoknak időről időre minden érintett fél számára iránymutatásként közzé kell tenniük az ártalmas anyagok maximális megengedhető koncentrációjáról rendelkezésre álló információt.

(2) A munkavállalók munkahelyi egészségvédelmével foglalkozó hatóságot fel kell hatalmazni arra, hogy meghatározza azokat a körülményeket, amelyek között az ilyen munkavégzés helyiségeinek légkörét ellenőrizni szükséges, valamint azt, hogy a vizsgálatokat milyen módon kell elvégezni. Az ilyen vizsgálatokat képesített személyzetnek, és megfelelő esetben olyan képesített egészségügyi személyzetnek kell lebonyolítania vagy felügyelnie, akik a foglalkozási egészségügyben rendelkeznek tapasztalattal.

6. Az illetékes hatóságnak fel kell hívnia az érintett munkaadók és munkavállalók figyelmét azokra a különleges kockázatokra, amelyeknek a munkavállalók ki vannak téve, valamint az e kockázatok elkerülésére meghozandó elővigyázatossági intézkedésekre minden megfelelő intézkedés útján.

7. Az illetékes hatóságnak nemzeti szintű konzultációt kell biztosítania a munkaügyi felügyelőség vagy más, a munkavállalók munkahelyi egészségvédelmével foglalkozó hatóság és az érintett munkaadók és munkavállalók szervezetei között a 2., 3., 4., 5., és 6. bekezdés rendelkezéseinek hatályba léptetése céljából.

II. ORVOSI VIZSGÁLATOK

8.

(1) A nemzeti törvényekben vagy rendelkezésekben az olyan munkavállalókra vonatkozó orvosi vizsgálatokkal kapcsolatos különös rendelkezéseket kell hozni, akik egészségükre nézve különleges kockázatot jelentő foglalkozásban dolgoznak.

(2) A munkavállalók egészségükre különleges kockázatot jelentő foglalkozásban történő foglalkoztatását a következő feltételekhez kell kötni:

- (a) orvosi vizsgálat, amelyet nem sokkal az előtt vagy az után bonyolítanak le, hogy a munkavállaló munkába áll; vagy
- (b) időszakos orvosi vizsgálat; vagy
- (c) a fenti (a) és (b) pontokban szereplő, belépési orvosi vizsgálat és időszakos orvosi vizsgálat.

(3) A nemzeti törvényeknek vagy rendelkezéseknek kell meghatározniuk vagy felhatalmazniuk a megfelelő hatóságot a következők meghatározására időről időre, az érintett munkavállalói és munkaadói szervezetekkel folytatott konzultációt követően:

- (a) olyan kockázatok és körülmények, amelyek esetében orvosi vizsgálatokat kell végezni;
- (b) olyan kockázatok, amelyekre nézve belépési orvosi vizsgálatot vagy időszakos orvosi vizsgálatot vagy mindkettőt kell végezni;
- (c) a maximális időközök, amelyben az időszakos orvosi vizsgálatokat el kell végezni, kellő figyelmet fordítva a kockázat és a különös körülmények jellegére és mértékére.

9. Az előző bekezdés alkalmazása szempontjából elvégzett orvosi vizsgálatokat a következőkre tekintettel kell elvégezni:

- (a) valamely különös foglalkozási betegség jeleinek vagy az ilyen betegségre való különleges hajlamnak a lehető legkorábbi felderítése;
- (b) megbizonyosodás arról, hogy amennyiben valamely különös foglalkozási betegség kockázata felmerül, vannak-e a munkavállaló adott foglalkozásban történő foglalkoztatása vagy foglalkoztatásának folytatása ellen orvosi kifogások.

10.

(1) Abban az esetben, ha valamely munkavállaló egy konkrét foglalkozásban történő alkalmazása ellen nincs orvosi kifogás olyan esetben, amikor egy bizonyos foglalkozási betegség kockázata felmerül, ilyen értelmű igazolást kell kibocsátani az illetékes hatóság által előírt módon.

(2) Ezt az igazolást a munkaadónak irattárában kell őriznie és a munkaügyi felügyelőség vagy a munkavállalók munkahelyi egészségvédelmével foglalkozó egyéb hatóság tisztviselőinek rendelkezésére kell bocsátani.

(3) Az igazolást az érintett munkavállaló rendelkezésére kell bocsátani.

11. Az orvosi vizsgálatokat olyan képesített orvosnak kell elvégeznie, aki a lehető legnagyobb ismeretekkel rendelkezik a foglalkozási egészségügyről.

12. Az orvosi titoktartás betartását biztosító intézkedéseket kell elfogadni minden orvosi vizsgálatnál és a kapcsolódó okmányok nyilvántartásba vételével és benyújtásával kapcsolatban.

13.

(1) A jelen Ajánlás szerint elvégzett orvosi vizsgálatok az érintett munkavállaló számára nem járhatnak kiadással.

(2) Az ilyen orvosi vizsgálaton történő részvétel miatt kiesett időre való hivatkozással a bér nem csökkenthető olyan esetekben, amelyekben az ügyet nemzeti törvények és

rendeletek szabályozzák; olyan esetekben, amelyekben az ügyel a kollektív szerződések foglalkoznak, a helyzetet a megfelelő szerződésben meghatározott módon kell kezelni.

III. FOGLALKOZÁSI BETEGSÉGEKRŐL SZÓLÓ ÉRTESTÉS

14.

(1) Nemzeti törvényekben vagy rendelkezésekben elő kell írni a foglalkozási betegségek előfordulásáról vagy előfordulásának gyanújáról szóló értesítést.

(2) Az ilyen értesítéseket a következőkre tekintettel kell előírni:

- (a) megelőző és védelmi intézkedések kezdeményezése és azok eredményes alkalmazásának biztosítása;
- (b) a munkafeltételek és egyéb körülmények kivizsgálása, amelyek foglalkozási betegséget okoztak vagy gyaníthatóan okoztak;
- (c) foglalkozási betegségek statisztikájának összeállítása; és
- (d) az arra szolgáló intézkedések kialakításának vagy kezdeményezésének lehetővé tétele, amelyek biztosítják, hogy a foglalkozási betegségek áldozatai az ilyen betegségek elleni biztosítás folytán jogos kártalanítást megkapják.

(3) Az értesítést a munkaügyi felügyelőségnek vagy a munkavállalók munkahelyi egészségvédelmével foglalkozó egyéb hatóságnak megküldeni.

15. A nemzeti törvényekben vagy rendelkezésekben -

- (a) meg kell határozni a foglalkozási betegségek előfordulásáról vagy előfordulásának gyanújáról szóló értesítésért felelő személyeknek; és
- (b) elő kell írni a foglalkozási betegségek előfordulásáról szóló értesítés módját és az értesítésbe foglalandó részleteket, és különösen meg kell határozni:
  - (i) azokat az eseteket, amelyekben azonnali értesítésre van szükség és azokat, amelyekben elegendő meghatározott időközönként értesítést küldeni;
  - (ii) olyan esetek tekintetében, amelyekben azonnali értesítésre van szükség, hogy a foglalkozási betegség előfordulásának vagy gyanított előfordulásának felderítését követő határidőt, amelyen belül az értesítést meg kell tenni;
  - (iii) olyan esetek tekintetében, amelyekben elegendő meghatározott időközönként értesítést adni, az értesítés megadására vonatkozó időszakot.

16. Az értesítésben olyan információkat kell megadni a munkavállalók munkahelyi egészségvédelmével foglalkozó hatóságnak, amely e hatóság kötelezettségeinek eredményes teljesítéséhez fontos és szükséges lehet, beleértve különösen is a következő részleteket:

- (a) az érintett személy kora és neme;
- (b) a foglalkozás és a szakma vagy iparág, amelyben a személyt foglalkoztatják vagy utoljára foglalkoztatták;
- (c) az érintett személy foglalkoztatási helyének vagy utolsó foglalkoztatási helyének neve és címe;
- (d) a betegség vagy mérgezés jellege;

- (e) az ártalmas anyag és folyamat, amelynek a mérgezést vagy betegséget tulajdonítják;
- (f) annak a vállalkozásnak a neve és címe, amelyben a munkavállaló feltételezése szerint ki volt téve annak a kockázatnak, amelynek a betegséget vagy mérgezést tulajdonítják; és
- (g) amennyiben az értesítést küldő személy által ismert vagy ő arról megbizonyosodhat, a kockázatnak való kitettség kezdetének és megfelelő esetben végének dátuma mindegyik olyan foglalkozásban, szakmában vagy iparágban, amelyben az érintett munkavállaló ki van vagy ki volt téve a kockázatnak.

17. Az érintett munkaadók és munkavállalók szervezeteivel folytatott konzultációt követően az illetékes hatóságnak el kell készítenie az értesítésben szerepeltethető foglalkozási betegségek vagy előfordulások osztályainak jegyzékét a tünetcsoportokkal együtt, és ezt a jegyzéket vagy tünetcsoport-felsorolást a körülmények által szükségessé tett vagy kívánatosnak minősített időközönként ki kell egészítenie vagy módosítania kell.

IV. ELSŐSEGÉLY

18.

(1) A foglalkoztatás helyén baleset, foglalkozási betegség, mérgezés vagy rosszullét esetére elsősegély és sürgősségi kezelés lehetőségét kell biztosítani.

(2) Nemzeti törvényeknek vagy rendelkezéseknek kell meghatározni a fenti albekezdés alkalmazásának módját.

IV. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

19. Ahol a jelen Ajánlás a törvényekre, rendeletekre vagy hatóságokra hivatkozva a „nemzeti” kifejezést alkalmazza, az szövetségi állam esetében úgy értendő, hogy a megfelelő szövetségi, állami, tartományi, kantoni vagy egyéb illetékes kormányzati egységre vonatkozik.